



UKRAINATIK ETORRITAKO PERTSONENTZAKO OSASUN GOMENDIOAK

2022ko martxoaren 25ean

UKRAINATIK ETORRITAKO PERTSONENTZAKO OSASUN GOMENDIOAK

Ukrainatik datozen errefuxiatuen etorrerak Osasun Publikoko zenbait alderdi kontuan hartzea eskatzen du, pertsonen exodo masiboaren testuinguruan gaixotasun infekzioso batzuen kontrola eta prebentzioa bermatzeko. Kontrol horren barruan sartzen dira haiekin bidaiatzen duten etxeko animaliak (txakurrak, katuak eta hudoak).

Protokolo honek Osasun Publikoan eragina duten eta pertsona horien osasun-arretan kontuan hartu beharreko lehenetsuneko alderdiak jasotzen ditu, hasteko.

GAIXOTASUN KUTSAKORREN AURREKO EGOERA EPIDEMIOLOGIKOA

1. Poliomielitisaren egoera

Biztanleria horren poliomielitisarekiko kalteberatasuna nabarmena da, batez ere 6 urtetik beherako haurrena, Ukrainan txertaketa-estaldura baxuak dituztela kontuan hartuta. Estaldura hori %80 ingurukoa da azken urteetan, baina %60 eta %99 artekoa, adin-taldearen eta herrialdeko eskualdearen arabera. Poliomielitisaren aurkako txertaketa-kanpaina nazionala 2022ko otsailaren 1ean hasi zen, baina Errusiaren erasoak eten zuen. Ukrainan txerto injektagarriak zein ahozkoak erabiltzen dira.

2. Elgorriaren egoera

Elgorriarekiko kalteberatasuna ere garrantzitsua da; izan ere, txertoaren estaldura globala (bi dosi) %82 ingurukoa zen 2020an, eta hori ez da nahikoa agerraldiei aurrea hartzeko. Ukrainan jakinarazitako kasuen kopurua nabarmen murriztu zen 2020an eta 2021ean, aurreko bi urteekin alderatuta, eta hori COVID-19aren pandemiari lotutako neurri ez-farmakologikoen azal dezakete. Airekoen aurkako babeslekuetako eta harrera-zentroetako jende-pilaketak elgorri-agerraldi bat hastea erraztu lezake, batez ere udaberriak gaixotasunaren urtarokotasun naturalarekin bat egiten duelako.

3. Difteriaren, tetanosaren eta kukutxeztularen egoera

OMEren datuen arabera, 10 difteria kasu jakinarazi dira Ukrainan 2018an. Kukutxeztularen kasuan, 2.000 kasu baino gehiago jakinarazi dira 2018an eta 2019an, eta 1.410 kasu 2020an. Tetanosari dagokionez, 12 kasu jakinarazi dira 2020an, eta 7 kasu 2021ean. Difteriaren, tetanosaren eta kukutxeztularen aurkako txertaketa-estaldurak ere %80 ingurukoak dira.

4. COVID-19aren inguruko egoera epidemiologikoa

COVID-19aren pandemia hasi zenetik 2022ko martxoaren 2ra arte, SARS-CoV-2 birusaren 4.849.022 infekzio egiaztatu eta COVID-19aren ondoriozko 106.239 heriotza erregistratu dira guztira Ukrainan. Omicron aldaeraren agerpenak SARS-CoV-2 birusaren transmisio-olatu handiena, laugarrena, eragin zuen herrialdean; 2022ko otsailaren hasieran jo zuen gailurra intzidentziak (36.000 kasu baino gehiago eguneko, 7 eguneko batez bestekoarekin), baina hilgarritasuna txikiagoa izan zuen.

- Azken astean jakinarazitako kasuak: 289.302
- Azken 14 egunetako intzidentzia metatua 100.000 biztanleko: 661,51

5. Tuberkulosiaren (TB) egoera epidemiologikoa

Tuberkulosia (TB) osasun publikoko arazo bat da Ukrainan, eta OMEren Europako eskualdean gaixotasun-karga handieneko herrialdeetako bat da, intzidentziagatik (73/100.000 biztanleko), GIB koinfekzioaren prebalentziagatik (%22) eta erresistentzien eta multierresistentzien presentziagatik (pazienteen %33k biriketako tuberkulosia dute), eta horietatik %27 preXDR/XDR-TB dira. TB ohikoagoa da gizonetan, nahiz eta gaur egun iristen ari diren errefuxiatuak emakumeak eta haurrak izan. Ukrainan BCG txertoa jartzen dute; estaldura %92,7koa izan zen 2020an.

6. GIBaren egoera epidemiologikoa

GIBak eragindako infekzioa osasun publikoko arazoa da Ukrainan, eta %1eko prebalentzia du biztanleria orokorrean. Ukrainan GIBa duten 250.000 pertsonetatik (%45 emakumeak dira, eta 3.400, berriz, 14 urtetik

beherakoak) 156.000 eretrovirusaren aurkako tratamenduan daude (TAR). C hepatitisaren birusak (VHC) eragindako koinfekzioaren prebalentzia %25koa da, eta B hepatitisaren birusak (VHB) eragindakoarena %9koa.

7. Hepatitis biralen (AHB, BHB eta CHB) egoera epidemiologikoa

CHBak eragindako infekzioa osasun publikoko arazo bat da Ukrainan, biztanleria orokorrean %2,8ko prebalentziarekin eta GIB bidezko koinfekzioaren prebalentzia handiarekin.

GAIXOTASUN INFEKZIOSOEI AURRE EGITEKO GOMENDIOAK

Tuberkulosia (TB)

Tuberkulosia (TB) osasun publikoko arazo bat da Ukrainan, eta OMEren Europako eskualdean gaixotasun-karga handieneko herrialdeetako bat da, intzidentziagatik (73/100.000 biztanleko), GIB koinfekzioaren prebalentziagatik (%22) eta erresistentzien eta multierresistentzien presentziagatik (pazienteen %33k biriketako tuberkulosia dute), eta horietatik %27 preXDR/XDR-TB dira. TB ohikoagoa da gizonetan, nahiz eta gaur egun iristen ari diren errefuxiatuak emakumeak eta haurrak izan. Ukrainan BCG txertoa jartzen dute; estaldura %92,7koa izan zen 2020an. 2020an, tuberkulosiaren intzidentzia-tasa 10,6/100.000 zen Euskadin.

Gomendioak

- Tuberkulosi kasuak aktiboki bilatu behar dira. Horretarako, garrantzitsua da susmo klinikoaren indize handia mantentzea ("tuberkulosian pentsatzea") koadro kliniko hauen diagnostiko diferentzian:
 - Eztula 2-4 astetik gora.
 - Sukar-sindromea 2-3 astetik gora.
 - Astenia, anorexia eta pisua galtzea, egoera orokorrari eragiten diotenak.
 - 2 cm-tik gorako adenopatia zerbikalak, duela gutxiakoak, batez ere sukarrarekin eta/edo sintoma orokorrekin batera agertzen badira.
 - Organoko patologia kronikoaren diagnostiko diferentziala.
- Aktiboki galdetu egun gaixotasun aktiboaren edo infekzioaren diagnostikoa duen eta gaixotasun edo ezkutuko infekzioaren baten aurkako tratamendua edo kimioprofilaxia egiten ari den, behar duen tratamendurako sarbide egokia bermatzeko eta, hala badagokio, jarraipena egin.
- Edozein **arnasketa-sintomatologiaren** aurrean, **SARS-CoV-2**az gain, **tuberkulosia** ere baztertuko da, toraxeko erradiografia eginda.
- Kontuan izan tuberkulosiaren kasuan epidemiologikoki erlazionatutako 2 kasu edo gehiago agerraldizat hartzen direla; beraz, premiaz jakinarazi behar da.
-

GIBa

Tokiko biztanleen kasuan bezala, GIB infekzioaren diagnostiko goiztiarra honako egoera kliniko hauetan planteatu behar da:

- GIBak eragindako infekzio akutua iradokitzen dute sintomak dituzten pazienteak (sartu sindrome mononukleosikoaren diagnostiko diferentzian).
- Zenbait alterazio analitikoren diagnostiko diferentzian sartu, hala nola tronbopenia eta/edo leukolinfopenia.
- Ahoko kandidiasi errepikazkoa.
- Sexu-transmisioko infekzioaren (STI) edo STIak iradokitzen dituen klinikaren edo STIetarako arrisku-faktoreen aurrekariak dituzten pazienteak.
- Sukar-sindrome edo sindrome orokor luze baten diagnostiko diferentzian.
- Tuberkulosi aktiboaren diagnostikoa duten pazienteetan.
-

Beste gaixotasun infektzioso batzuk

- Txertaketarekin prebeni daitezkeen gaixotasun batzuei buruzko alerta mantendu: elgorria, meningitisa...
- Eskabiosia eta pedikulosia maiz gertatzen dira errefuxiatuak hartzeko zentroetan egon diren pertsonetan.
- Sintomatologia gastrointestinala agertzen bada, komeni da koprokultibo bat eskatzea agente kausala zehazteko.
- Galdetu pazienteari ea etxeko animaliekin bidaiatu duten, eta, hala bada, helarazi orrialdeko informazioa (8).

TXERTAKETA GOMENDIOAK

Ohikoa izango da Ukrainatik gerraren ondorioz etorritako pertsonak, batez ere emakumeak eta haurrak, txertaketa-egoeraren egiaztagiririk gabe iristea. Horregatik, haien txertaketa-egoera eguneratuko dugu, bai haurrena bai helduena (txertaketa-egutegi sistematikoa, txertaketa arrisku-egoeretan eta SARS-CoV-2ren aurkako txertaketa), beste ingurune batzuetatik datozen pertsonekin egin ohi den bezala.

Garrantzitsua da kontuan hartzea 2020an Ukrainako haurren txerto-estaldura %80tik zertxobait gora zegoela, eta hori ez dela nahikoa gaixotasun batzuk kontrolatzeko, elgorria, besteak beste.

Txertaketa-egutegi sistematikoaren eguneratzea

Horretarako, txertaketa-egutegia eguneratzeko ezarri ohi diren prozedurei jarraituko diegu, Euskadiko Txertaketen Eskuliburuan adierazten den bezala. Hemen dago eskuragarri:

<https://www.euskadi.eus/informacion/manual-de-vacunaciones/web01-a2gaixo/es/>

<https://www.euskadi.eus/informazioa/txertaketen-eskuliburura/web01-a2gaixo/eu/>

Beharrezko informazio guztia Txertaketen Eskuliburuko 8. kapituluaren eta 11.11 eta 11.15 eranskinetako eskematan dago.

XEDEA

Beste herrialde batzuetatik datozen pertsonak EAEn edozein pertsonak adin berean jasotako eta gaur egun adierazitako txerto berberak izan eta/edo jaso behar dituzte.

PROZEDURA

1. Pertsonak aurkezten duen txertaketa-dokumentazioa (txertaketa-txartela, txertaketa-ziurtagiriak, etab.) edo eskuragarri dauden txerto-erregistroetan jasota dagoena aztertu.
2. Pertsonaren txertaketa-estatusa EAEn adin bereko pertsonen txertaketa-historiarekin alderatu.
4. Txertaketa-egutegi bat diseinatu, pertsonaren txertaketa-estatusa parekatzeko.

Haurren txertaketa-egutegiaren eguneratzea

Beste herrialde batzuetatik datozen **haurren** kasuan, **dokumentatu** daitezkeen txertoak **bakarrik hartuko dira jarritakotzat**.

Euskadiko haurren 2022ko txertaketa-egutegia



Ukrainako haurren 2018ko txertaketa-egutegia

<https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/imunizaciya/zagalna-informaciya>



Garrantzitsua da **elgorriaren aurkako txertaketa lehenestea** (txerto hirukoitz birikoa), haien herrialdeko txerto-staldura ez baita nahikoa agerraldiak saihesteko.

https://apps.who.int/immunization_monitoring/globalsummary/schedules?sc%5Bc%5D%5B%5D=AFG&sc%5Bd%5D=&sc%5Bok%5D=OK

Last updated 15-July-2020 (data as of 12-October-2020)
 Next overall update End 2020

Immunization schedule for 86 vaccines (AD-BCG_AD, Anthrax, aP, BCG, bOPV, CHOLERA, deworming, Dip, Diphtheria, DT, DTaP, DTaPHepBIPV, DTaPHib, DTaPHibHepB, DTaPHibHepBIPV, DTaPHibIPV, DTaPIPV, DTIPV, DTwP, DTwPHepB, DTwPHib, DTwPHibHepB, DTwPHibHepBIPV, HepA, HepB, HepA_Adult, HepA_Inactd, HepA_LiveAtd, HepA_Pediatric, HepB, HepB_Adult, HepB_BD, HepB_Pediatric, HFRS, HIB, HIB, HibMenC, HPV, Influenza, Influenza_Adult, Influenza_Pediatric, IPV, JE_Inactd, JE_LiveAtd, leptospirosis, Measles, MenA, MenAC, MenACWY, MenACWY-135 conj, MenACWY-135 ps, MenA_conj, MenB, MenBC, MenC_conj, MM, MMR, MMRV, MR, Mumps, OPV, plague, Pneumo_conj, Pneumo_ps, Q-Vax, Rabies, Rotavirus, RTS,S, Rubella, TBE, Td, Tdap, Tdap, TdapIPV, TdIPV, Tetanus, TT, Tularemia, Typhoid, TyphoidHepA, Typhoid_conj, Typhoid_ps, Varicella, VitaminA, YF, Zoster)

For 1 country (UKR) and for no specific region.
 12 rows

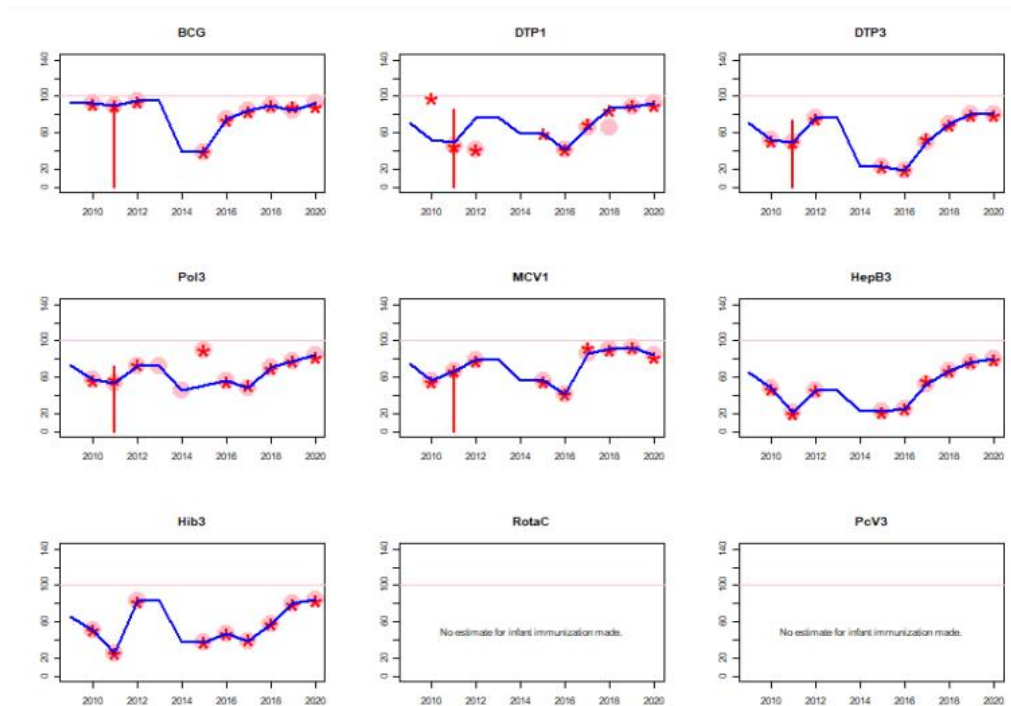
Country	Antigens	Description	Schedules	Entire country	Comments
Europe					
Ukraine	BCG	Bacille Calmette-Guérin vaccine	3 days;	Yes	
	DT	Tetanus and diphtheria toxoid childrens' dose	6 years;	Yes	
	DTwP	Diphtheria and tetanus toxoid with whole cell pertussis vaccine	2, 4, 6, 18 months;	Yes	
	DTwPHibHepB	Diphtheria and Tetanus and Pertussis and Haemophilus influenzae and Hepatitis B vaccine	2 months;	Yes	from June 2019
	HepB_pediatric	Hepatitis B pediatric dose vaccine	1 day; 2, 6 months;	Yes	
	HIB	Haemophilus influenzae type b vaccine	2, 4, 12 months;	Yes	
	Influenza_Adult	Influenza adult dose vaccine	>60 years;	Yes	and adults with chronic conditions, pregnant women, healthcare workers, residents of long-term care facilities, other risk groups
	Influenza_Pediatric	Influenza pediatric dose vaccine	6-48 months; 5-17 years;	Yes	and children with chronic conditions
	IPV	Inactivated polio vaccine	2, 4 months;	Yes	
	MMR	Measles mumps and rubella vaccine	12 months; 6 years;	Yes	
	OPV	Oral polio vaccine	6, 18 months; 6, 14 years;	Yes	
	Td	Tetanus and diphtheria toxoid for older children / adults vaccine	16, 26, 36, 46, 56, 66 years;	Yes	

Ukrainako haurren txertaketa-egutegiari buruzko datu praktikoko batzuk:

- Poliomieltisaren aurkako bi txertoak erabiltzen dira: txerto inaktibatua injektagarria (egutegiko lehen bi dosietan) eta ahotiko txerto arindua ondorengo dosietan.
- Difteriaren-Tetanosaren-Kukutxeztularen aurkako txertoa karga handikoa da (DTP).
- “Pentabalente” izeneko txerto konbinatua erabiltzen denean, B hepatitisa hartzen du barne (DTP-BHB+Hib).
- Batzuetan izen komertzialak jartzen dira antigenoen izenaren ordez.

Ukrainako txerto-estalduren egoera ezagutzeko, esteka honetara jo daiteke:

<https://data.unicef.org/resources/immunization-country-profiles/>



Ukraine: WHO and UNICEF estimates of immunization coverage: 2020 revision. Data received as of July 6, 2021

Ez da gomendatzen serologia egitea txertaketa-egoera baloratzeko. Jaso dituen txertoak egiaztatzen dituen dokumentaziorik ez badago, txertoaren egokitzapen-eskemaren arabera egingo da txertaketa (Euskadiko Txertaketaren Eskuliburuaren 11.11 eranskina).

EAE-KO PERTSONA HELDU OSASUNTSUEN TXERTAKETA-EGUTEGIA

BIZITZAN ZEHAR OSATU BEHAR DIREN DOSIAK

JAIOTURTE/ADINA

TXERTOA	1981ETIK AURRERA JAIQAK	1980 ETA 1970 BITARTEAN JAIQAK	1970 BAINO LEHENAGO JAIQAK eta 65 URTETIK BEHERAKOAK	65 URTE EDO GEHIAHO
Tetanosa- difteria (Td) ¹	5 dosi			
Kukutzestula (dTpa)	Dosi 1 Dosi 1 emakume haurduneri, haurdunaldi bakotzean			
ACWY Men ³	Dosi 1 (< 26 urte)			
B hepatitis	3 dosi			
Elgorria- Erubeola- Parotiditisa HB	2 dosi			
Barizela ²	2 dosi Serum negatiboko sentikorrak, kutsatzeko arrisku handia dutenak ⁴			
Papiloma	3 Dosi (1995etik aurrera jaiotako emakumeak solik)			
23 Neumokokoa				Dosi 1
Gripea	Dosi 1 Emakume haurduneri			Dosi 1 urtero

¹ Haurtzaroko txerto guztiak hartuta edukiz gero, ez daigo dosi gehiago hartu beharrik, hark eta 65 urtera iritsi arte.

² Haurdun geratzeko adinean dauden emakumeak, osasun-langileak (bati bat, pediatriakoak), haur-eskoletako eta Lehen Hezkuntzako irakasleak, 10 urtetik beherako adingabeekin hartu-eman gertukoak dituzten pertsonak eta paziente immunogutituak hartu-eman gertukoak dituzten pertsonak.

³ Aurretik C meningokokoaren aurkako txertoa hartu ez dutenen kasuan.

Biztanle helduen txertaketa-egutegiaren eguneratzea

Helduei dagokienez, munduko herrialde guztietan txertoak sartu diren urtea kontsulta dezakegu (Eskuliburuko 8. Kapituluako 239. orrialdea). Horrek txertoaren historia baloratzen lagunduko du, txertaketa dokumentaturik ez badago.

Elgorriaren aurkako txertaketari eman behar zaio lehenatasuna, txerto hirukoitz birikoarekin.

Euskadiko biztanle helduen txertaketa-egutegi sistematikoa					Atzerritar helduen txertaketa-egutegia egokitzeko eskema																																																																																																					
<p>EAE-KO PERTSONA HELDU OSASUNTUEN TXERTAKETA-EGUTEGIA</p> <p>BIZITZAN ZEHAR OSATU BEHAR DIREN DOSIAK</p> <p>JAIOTURTE/ADINA</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>TXERTOAK</th> <th>1981ETIK AURRERA JAIKOAK</th> <th>1980 ETA 1970 BITARTEAN JAIKOAK</th> <th>1970 BAINO LEHENAGO JAIKOAK eta 65 URTETIK BEHERAKOAK</th> <th>65 URTE EDO GEHIAHO</th> </tr> </thead> </table>					TXERTOAK	1981ETIK AURRERA JAIKOAK	1980 ETA 1970 BITARTEAN JAIKOAK	1970 BAINO LEHENAGO JAIKOAK eta 65 URTETIK BEHERAKOAK	65 URTE EDO GEHIAHO	<p>HELDUEN TXERTAKETA PAUTA EAE-KO TXERTAKETA EGUTEGIRA EGOKITZEKO</p> <p>OSATU BEHARREKO DOSIA JAIOTURTEAREN ARABERA *</p>																																																																																																
TXERTOAK	1981ETIK AURRERA JAIKOAK	1980 ETA 1970 BITARTEAN JAIKOAK	1970 BAINO LEHENAGO JAIKOAK eta 65 URTETIK BEHERAKOAK	65 URTE EDO GEHIAHO																																																																																																						
<table border="1"> <thead> <tr> <th>TXERTOAK</th> <th>1981ETIK AURRERA JAIKOAK</th> <th>1980 ETA 1970 BITARTEAN JAIKOAK</th> <th>1970 BAINO LEHENAGO JAIKOAK eta 65 URTETIK BEHERAKOAK</th> <th>65 URTE EDO GEHIAHO</th> </tr> </thead> </table>					TXERTOAK	1981ETIK AURRERA JAIKOAK	1980 ETA 1970 BITARTEAN JAIKOAK	1970 BAINO LEHENAGO JAIKOAK eta 65 URTETIK BEHERAKOAK	65 URTE EDO GEHIAHO	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2020</th> <th>1970 AREN AURRETIK</th> <th>1970 1980</th> <th>1981 1983</th> <th>1984 1994</th> <th>1995 ETIK AURRERA</th> </tr> </thead> </table>						2020	1970 AREN AURRETIK	1970 1980	1981 1983	1984 1994	1995 ETIK AURRERA																																																																																					
TXERTOAK	1981ETIK AURRERA JAIKOAK	1980 ETA 1970 BITARTEAN JAIKOAK	1970 BAINO LEHENAGO JAIKOAK eta 65 URTETIK BEHERAKOAK	65 URTE EDO GEHIAHO																																																																																																						
2020	1970 AREN AURRETIK	1970 1980	1981 1983	1984 1994	1995 ETIK AURRERA																																																																																																					
<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Tetanosodifteria (Td)¹</td> <td colspan="4">5 dosi</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kukutzestula (dTpa)</td> <td colspan="4">Dosi 1 Emakume haurdunet, haurdunaldi-bakortzean</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ACWY Men³</td> <td colspan="4">Dosi 1 (< 26 urte)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>B hepatitis</td> <td colspan="4">3 dosi</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Elgorria-Erubeola-Parotiditisa HB</td> <td colspan="4">2 dosi</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Barizela²</td> <td colspan="4">2 dosi <i>Serum negatiboko sentikorrek, kutsatzeko arrisku handia dutenak⁴</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Papiloma</td> <td colspan="4">3 Dosi <i>18900tik aurrera (jostakari emakumeak soilik)</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>23 Neumokoko</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Dosi 1</td> </tr> <tr> <td>Gripe</td> <td colspan="4">Dosi 1 <i>Emakume haurdunen</i></td> <td>Dosi 1 <i>urtero</i></td> </tr> </tbody> </table>					Tetanosodifteria (Td) ¹	5 dosi					Kukutzestula (dTpa)	Dosi 1 Emakume haurdunet, haurdunaldi-bakortzean					ACWY Men ³	Dosi 1 (< 26 urte)					B hepatitis	3 dosi					Elgorria-Erubeola-Parotiditisa HB	2 dosi					Barizela ²	2 dosi <i>Serum negatiboko sentikorrek, kutsatzeko arrisku handia dutenak⁴</i>					Papiloma	3 Dosi <i>18900tik aurrera (jostakari emakumeak soilik)</i>					23 Neumokoko					Dosi 1	Gripe	Dosi 1 <i>Emakume haurdunen</i>				Dosi 1 <i>urtero</i>	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Td</td> <td>5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u</td> <td>5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u</td> <td>5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u</td> <td>5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u</td> <td>5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u</td> </tr> <tr> <td>vpi³</td> <td></td> <td>3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen pertsonak Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak</td> <td>3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak</td> <td>3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak</td> <td>3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak</td> </tr> <tr> <td>ACWY Men⁴</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Dosi 1 26 urteko beharreak</td> </tr> <tr> <td>B Hepatitis</td> <td></td> <td></td> <td>3 dosi 0-1-6 h</td> <td>3 dosi 0-1-6 h</td> <td>3 dosi 0-1-6 h</td> </tr> <tr> <td>TV</td> <td></td> <td>2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> <td>2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> <td>2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> <td>2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> </tr> <tr> <td>Barizela¹</td> <td>Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> <td>Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> <td>Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> <td>Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> <td>2 dosi Gutx. tartea: 4 aste</td> </tr> <tr> <td>Papiloma</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>3 dosi² 0-2-6 h</td> </tr> </tbody> </table>						Td	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	vpi ³		3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen pertsonak Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak	3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak	3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak	3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak	ACWY Men ⁴					Dosi 1 26 urteko beharreak	B Hepatitis			3 dosi 0-1-6 h	3 dosi 0-1-6 h	3 dosi 0-1-6 h	TV		2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	Barizela ¹	Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	Papiloma					3 dosi ² 0-2-6 h
Tetanosodifteria (Td) ¹	5 dosi																																																																																																									
Kukutzestula (dTpa)	Dosi 1 Emakume haurdunet, haurdunaldi-bakortzean																																																																																																									
ACWY Men ³	Dosi 1 (< 26 urte)																																																																																																									
B hepatitis	3 dosi																																																																																																									
Elgorria-Erubeola-Parotiditisa HB	2 dosi																																																																																																									
Barizela ²	2 dosi <i>Serum negatiboko sentikorrek, kutsatzeko arrisku handia dutenak⁴</i>																																																																																																									
Papiloma	3 Dosi <i>18900tik aurrera (jostakari emakumeak soilik)</i>																																																																																																									
23 Neumokoko					Dosi 1																																																																																																					
Gripe	Dosi 1 <i>Emakume haurdunen</i>				Dosi 1 <i>urtero</i>																																																																																																					
Td	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u	5 dosi 0-1-12 h 10 u-10 u																																																																																																					
vpi ³		3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen pertsonak Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak	3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak	3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak	3 dosi Birus baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik datozen Dosi 1 Herrialde baxtaren zirkulazioa duten herrialdeetatik etorritakoak																																																																																																					
ACWY Men ⁴					Dosi 1 26 urteko beharreak																																																																																																					
B Hepatitis			3 dosi 0-1-6 h	3 dosi 0-1-6 h	3 dosi 0-1-6 h																																																																																																					
TV		2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	2 dosi Gutx. tartea: 4 aste																																																																																																					
Barizela ¹	Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	Seronegatibo izan daitezkeenak 2 dosi Gutx. tartea: 4 aste	2 dosi Gutx. tartea: 4 aste																																																																																																					
Papiloma					3 dosi ² 0-2-6 h																																																																																																					
<p>¹ Haurtzaroko txerto guztiak hartuta eduki gero, ez daio dosi gehiago hartu beharrik, hainik eta 65 urtera iritsi arte.</p> <p>² Haurdun gortzeko adinarekin dabilen emakumeak, osasun-laguntza (baita bait, pediatrikokoak), haur-erakundeak eta Lehen Hezitzaileak irakatsiak, 10 urteko beharreak adingabelekin hartu-eman gertukoak dituzten pertsonak eta paziente immunogutituak hartu-eman gertukoak dituzten pertsonak.</p> <p>³ Aurretik C meningokokoaren aurkako txertoa hartu ez dutenen kasuan.</p>					<p>* Dosiaren arteko gutxienezko denbora-tartea duten txertaketak pausatik. ¹ Kutsatzeko arrisku handia duten pertsonak. ² Emakume bakarrik. ³ Soilik en procedentes de países con circulación de poliovirus. http://polioeradication.org/polio-facts/polio-now/public-health-emergencys. ⁴ Aurretik C meningokokoaren aurkako txertoa hartu ez dutenen kasuan.</p>																																																																																																					

Helduei dagokienez, munduko herrialde guztietan txertoak sartu diren urtea kontsulta dezakegu (Eskuliburuko 8. Kapituluako 239. orrialdea). Horrek txertoaren historia baloratzen lagunduko du, txertaketa dokumentaturik ez badago.

<https://www.euskadi.eus/informacion/manual-de-vacunaciones/web01-a2gaixo/es/>

<https://www.euskadi.eus/informazioa/txertaketen-eskuliburura/web01-a2gaixo/eu/>

Txertaketa arrisku-egoeretan

Egutegi sistematikoa eguneratzeaz gain, arrisku-baldintza areagotuaren bat duten pertsonen eskatzen zaien txertaketa gehigarria ere egin behar dugu, egutegi sistematikoaz gain beste txerto batzuk ere eman behar zaizkielako.

Egoera horietarako gomendioak Txertaketen Eskuliburuko 6. kapituluaren (arriskuko hurrei zuzendua) eta 7. kapituluaren (arriskuko helduei zuzendua) daude.

<https://www.euskadi.eus/informacion/manual-de-vacunaciones/web01-a2gaixo/es/>

<https://www.euskadi.eus/informazioa/txertaketen-eskuliburura/web01-a2gaixo/eu/>

COVID-19aren aurkako txertaketa

COVID-19aren aurkako Euskadiko txertaketa-estrategian ezarritako gomendio berberak aplikatuko dira. Hemen dago eskuragarri:

<https://www.euskadi.eus/grupos-y-criterios-vacunacion/web01-a3txerto/es/>

Gaixotasun horren aurkako txertaketa dokumentaturik ez duten edo txertaketa osagabea duten 5 urtetik gorako pertsona guztiei txertaketa eskainiko zaie lehen txertaketaren jarraibidea osatzeko, baita oroitzen-dosia ere, 18 urtetik aurrera.

Txertaketa hori gaur egun herritar guztientzat ezarrita dagoena izango da.

Lagun egiteko animaliak (txakurra, katua edo hudoa), errefuxiatuei laguntzen Ukrainatik etorriak

Ukrainan, animaliak amorrusuz jota identifikatzen dira urtero, eta, noizean behin, baita pertsonengan ere. Era berean, *Echinococcus multilocularis* parasitoarekiko herrialde endemikoa da (ekinokokosi albeolar edo multilokularren eragilea). Gerra eta prebentzio-neurriak eta kontrol-neurriak hartu behar dira pertsona horiekin bidaiatzen duten konpainiako animalientzat (txakurrak, katuek eta hudoak).

Administrazioek (Nekazaritza eta Arrantza Ministerioa, Eusko Jaurlaritza eta Foru Aldundiak) animalia horiekin jarraitu beharreko jarraibide hauek eman dituzte:

1. **Animaliaren sarreraren jakinarazpena** (behean adierazitako telefono eta emailetan).
2. **Animaliaren identifikazioa egiaztatzea** (mikrotxiparen bidezko identifikazioa, ez badago).
3. **Amorruaren aurkako txertoa** (egiaztapena, administrazioa, serologia).
4. **Parasito-kentzea prazikwantelarekin.**

Neurriek ez diete gastu ekonomikorik eragingo jabeen.

Hauek dira **JAKINARAZPEN-PUNTUAK, KONTAKTUA ETA INFORMAZIOA**:

- **Araba:** serviciogadneria@araba.eus; 945 181818 Abeltzaintza Zerbitzua
- **Bizkaia:** servicio.gadneria@bizkaia.eus; 944066887 Abeltzaintza Zerbitzua
- **Gipuzkoa:** ABELTZAINZA@gipuzkoa.eus; 943112987 Abeltzaintza Zerbitzua

Erreferentziak

[ECDC prevention-control-infectious-diseases-Russia-aggression.pdf](#)

<https://www.euro.who.int/en/countries/ukraine/data-and-statistics>

<https://www.euskadi.eus/informacion/manual-de-vacunaciones/web01-a2gaixo/es/>

Euskal Autonomia Erkidegoko tuberkulosi-programa. 2012. Hemen eskuragarri:

<https://www.euskadi.eus/informacion/protocolos/web01-a2gaixo/es/>

I. ERANSKINA. Txertoen izenak ukrainerara itzulita

EUSKARA		Labur.	UKRAINERA	Labur.
Tuberkulosia	Mantoux	BCG	Тберкульозу	Манту
Ahotiko polioa		APT	Оральна Поліомієліту	
Polio inaktibatua		PIT	Инактивированный Полиомиелит Инактивована Поліомієліту	
Difteria		D/d	Дифтерія/дифтерії	
Tetanosa		T	Правця	
Kukutxeztula (Pertussis)		P	Кашлюка	
Kukutxeztul azelularra		Pa/pa	Безклітинний Каклюша	
Difteria-Tetanosa-Kukutxeztula Difteria-Tetanosa-Kukutxeztul azelularra		DTP/DPT DTPa		АКДС
C Meningokokoa		C Men	Менінгококова Кон'югована С	
Pneumokoko konjugatua 7B		PKT7	7-Валентна Пневмококова Кон'югована	
Pneumokoko konjugatua 10B		PKT10	10-Валентна Пневмококова Кон'югована	
Pneumokoko konjugatua 13B		PKT13	13-Валентна Пневмококова Кон'югована	
Pneumokoko polisakaridoa 23B		PPT23	23-Валентна Пневмококова Полісахаридна	
Elgorria		E	Кору/ Кір	
Errubeola		ER	Краснухи	
Parotiditisa		P	Паротиту/Паротит/Свинка	
Hirukoitz birikoa: Elgorria- Parotiditisa-Errubeola		TV/SRP	Кору Паротиту Краснухи	
B Hepatitisa		BH	Гепатиту В/ Гепатит Б	
A Hepatitisa		AH	Гепатиту А	
Papilomabirusa/GPB		GPB	вірус папіломи/вірусу папіломи людини	
Barizela			Вітрянка/ вітряної віспи	
Gripea			Грип	
Sukar horia		SH	Жовтої Лихоманки	

II. ERANSKINA: 2009ko Ukrainako txertaketa-dokumentu baten transkripzioa

1. Планові щеплення

КАРТА ОБЛІКУ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ІМУНІЗАЦІЙ І РЕАКЦІЙ НА ЩЕПЛЕННЯ						Erreakzioa	
Щеплення проти	Дата проведення	Вік дитини	Доза	Серія	Реакція		
					tokian Місцева	oroکورра Загальна	
1	2	3	4	5	6	7	
TUBERKULOSIA (BCG) Туберкульозу	Вакцинація Ревакцинація I Ревакцинація II	22 VII 09	1 год 29 д.	0,1	с1080570		
POLIOMIELITISA Поліомієліту	Вакцинація	1-е щеплення: 4 VII 12 2-е щеплення: 7 XI 12 3-е щеплення: 27 XI 13		0,1 0,5 0,5	М4022-1 4001-1 867	не було не було не було	не було не було не було
	1-а ревакцинація						
	2-а ревакцинація						
	3-а ревакцинація						
	4-а ревакцинація						
Дифтерії, кашлюка, правця (АДС) D P T	Вакцинація	1-е щеплення: 4 VII 12 2-е щеплення: 7 XI 12 3-е щеплення: 13 II 13		0,1 0,1 0,5	М4022-1 4001-1 АСМ ВІУРАД	не було не було не було	не було не було не було
Дифтерії, правця (АДС)	1-а ревакцинація						
	2-а ревакцинація						
	3-а ревакцинація						
	4-а ревакцинація						
Кору, паротиту, краснухи Elgorria Parotiditisa Errubeola	Вакцинація	12 II 14		0,1	УМІАС 375АД		
Щеплення проти гепатиту В ВНВ	1-е щеплення 2-е щеплення 3-е щеплення	Теніат 13 26 VII 09	3 міс	0,5	с6-12	н/б	48
Щеплення проти гемофільної інфекції Hib	1-е щеплення 2-е щеплення 3-е щеплення 1-а ревакцинація	Пентаксим 4 VII 12 7 XI 12		0,1 0,5	М4022-1 4001-1	не було не було	не було не було